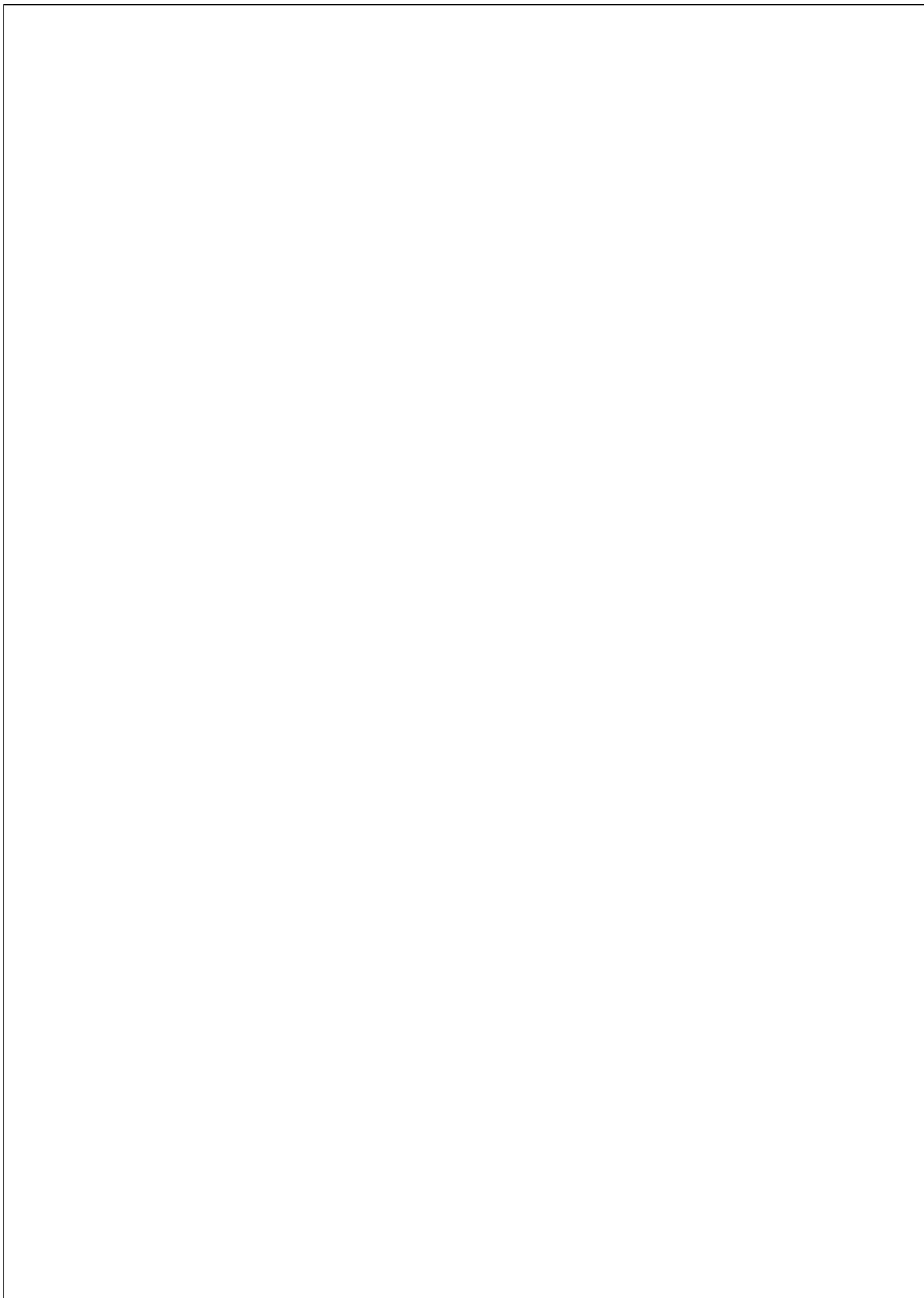

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/191775,Pawel-Fornal-Zygmunt-Szczepkowski-1913-2004-James-Bond-z-Podkarpacia.html>
27.02.2026, 01:47

[Następny](#)

[Powrót](#)

Paweł Fornal: Zygmunt Szczepkowski (1913-2004) - James Bond z Podkarpacia

„Hipolit” to pseudonim, którym posługiwał się Zygmunt Szczepkowski, oficer kontrwywiadu brzozowskiego obwodu AK. To postać niezwykła – można powiedzieć brzozowski agent James Bond.

26.10.2026

[Armia Krajowa](#) [Podziemie antykomunistyczne](#) [Podziemie niepodległościowe \(Żołnierze Wyklęci\)](#)

Jak swój filmowy odpowiednik tyle, że w realnym życiu, miał podwójną tożsamość – oficjalnie kolaborował z Niemcami, a później z Sowietami i jednocześnie był żołnierzem Polskiego Państwa Podziemnego. W okresie okupacji niemieckiej pracował w Kriminalpolizei (Kripo), a po wkroczeniu Sowietów w Komendzie Powiatowej Milicji Obywatelskiej. Był pomysłodawcą i inicjatorem brawurowej akcji odbicia z aresztu śledczego brzozowskiego Urzędu Bezpieczeństwa oficerów i żołnierzy AK. W 1950 r. aresztowała go bezpieka. Po kilkumiesięcznym bestialskim śledztwie, umieszczono go na kilka lat w Szpitalu dla Psychiczenie Chorych w Kobierzynie. Jako „Żołnierz Niezłomny” pełnej rehabilitacji i uznania doczekał się dopiero po 1990 r.

Dzieciństwo i młodość

Zygmunt Jerzy Szczepkowski urodził się 26 października 1913 r. w Powsinie powiat Lipno (obecnie województwo kujawsko-pomorskie) w rodzinie zamożnego właściciela ziemskiego, o tradycjach patriotycznych. Szkołę powszechną ukończył w Ligowie, a następnie uczył się w gimnazjum i liceum ogólnokształcącym im. Romualda Traugutta w Lipnie. Egzamin maturalny zdał w czerwcu 1934 r., a jesienią powołano go do służby wojskowej w 67 pułku piechoty (pp) w Brodnicy n. Drwęcą w Dywizyjnym Kursie Podchorążych Rezerwy 4 Dywizji Piechoty. W czerwcu 1935 r. po ukończeniu kursu i odbyciu praktyki awansowano go do stopnia kaprała podchorążego rezerwy piechoty. W latach 1937-1938 odbył ćwiczenia wojskowe i został awansowany do stopnia podporucznika rezerwy piechoty.

Policjant

W 1936 r. ukończył czteromiesięczny kurs w Szkole Policji Państwowej w Mostach Wielkich k. Żółkwi i po kilku miesiącach zatrudniono go w stopniu kaprała na stanowisku posterunkowego w Komendzie Powiatowej Policji Państwowej w Radziechowie w województwie lwowskim. Od jesieni 1937 r. studiował zaocznie na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Żołnierz Września

31 sierpnia 1939 r. zmobilizowano go z przydziałem do 67 pp w Brodnicy. Ze względu na zbliżające się oddziały Wehrmachtu i bombardowanie przez Luftwaffe stacji i linii kolejowych, zdołał jedynie dotrzeć do Warszawy i 4 września skierowano go do obrony stolicy. Walczył w 1 plutonie 4 kompanii 40 pp „Dzieci Lwowskich”. Brał udział w ciężkich walkach w obronie Warszawy do 26 września, kiedy to został ranny. Po kapitulacji stolicy ukrywał się u swojej rodziny w Warszawie. Na początku listopada 1939 r. wyjechał do Krakowa, gdzie posługując się

falszowymi dokumentami na nazwisko Jan Kamiński, pracował w sklepie oraz trudnił się pokątnym handlem i przemytem towarów z III Rzeszy.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Armia Krajowa, Podziemie antykomunistyczne, Żołnierze Wyklęci

Artykuł